

VICTOR EFTIMIU

OMULEȚ

Editura Ion Creangă

VICTOR EFTIMIU

OMULET

Prelucrare de VINICIU GAFIȚA

Ilustrații de
OFELIA DUMITRESCU

Editura Ion Creangă
București, 1989

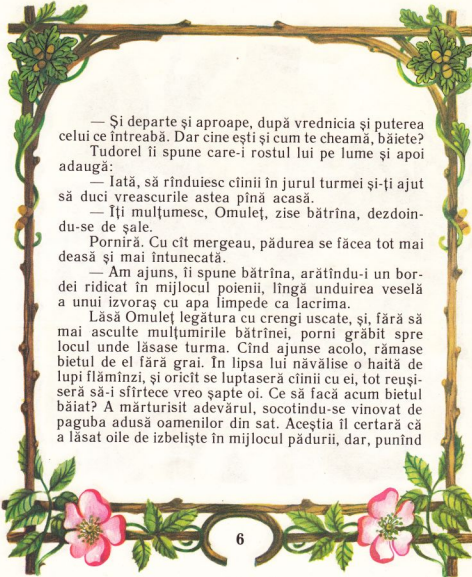
foست odată un băiat sărac, care de mic a rămas orfan de amîndoi părinții. Trăia din mila oamenilor, care îi dădeau ba un blid de mîncare să-și potolească foamea, ba o haină mai veche să se apere de ploaie și de frig. Cînd a mai crescut puțin, fiind el harnic și ascultător, l-au tocmît cioban la turma satului. Și pentru că era cam slab la trup și abia se vedea dintre oi, i-au zis Omuleț. Și Omuleț i-a rămas numele, deși pe el îl chema Tudorel.

În fiecare dimineață mai marii satului numărau oile și i le dădeau în grijă.

Într-o zi, cînd își purta oile printr-o poiană înflorită din mijlocul codrului, vede Omuleț o bătrînă atît de încocoșată sub greutatea vreascurilor pe care le purta în spate, că abia își mai putea mișca picioarele.

— Stai, mătușă, să te ajut eu, îi zise el. Departe locuiești?

— Și departe și aproape, după vrednicia și puterea celui ce întreabă. Dar cine ești și cum te cheamă, băiete?

Tudorel îi spune care-i rostul lui pe lume și apoi adaugă:

— Iată, să rînduiesc cîinii în jurul turmei și-ți ajut să duci vreascurile astea pînă acasă.

— Îți mulțumesc, Omuleț, zise bătrîna, dezdoindu-se de șale.

Porniră. Cu cît mergeau, pădurea se făcea tot mai deasă și mai întunecată.

— Am ajuns, îi spune bătrîna, arătîndu-i un bordei ridicat în mijlocul poienii, lîngă unduirea veselă a unui izvorăș cu apa limpede ca lacrima.

Lăsă Omuleț legătura cu crengi uscate, și, fără să mai asculte mulțumirile bătrînei, porni grăbit spre locul unde lăsase turma. Cînd ajunse acolo, rămase bietul de el fără grai. În lipsa lui năvălise o haită de lupi flămînzi, și oricît se luptaseră cîinii cu ei, tot reușiseră să-i sfirtece vreo șapte oi. Ce să facă acum bietul băiat? A mărturisit adevărul, socotindu-se vinovat de paguba adusă oamenilor din sat. Aceștia îl certară că a lăsat oile de izbeliște în mijlocul pădurii, dar, punînd

în cumpănă fapta bună pe care o făcuse ciobănașul, îl păstrară mai departe în slujba lor.

Numai că nu trece multă vreme și iar îi iese înaintea baba cea cocîrjată. De data asta avea o sarcină de vreascuri mai mare și mai grea ca întîia dată.

— Bună vreme, Omuleț, îi zise bătrîna.

— Bune să-ți fie zilele, mătușă, îi răspunse Tudorel, privind-o cu milă.

Baba lasă legătura din spate și se dă la vorbă:

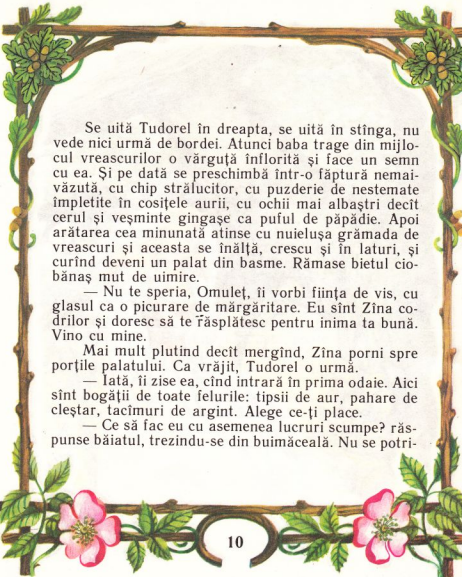
— Mi se pare că ai avut necazuri, băiete, cînd mi-ai ajutat să duc vreascurile pînă la bordei. Ești supărat pe mine?

— Nu sînt supărat, mătușă, decît pe lupii cei lacomi și-mi pare rău de bietele oițe. Cît despre vreascuri, iaca, ți le duc și de data asta, poate-oi avea noroc și n-or mai veni iar jivinele astea stricătoare.

Și băiatul își fluieră cîinii ca să le dea în seamă, pentru cît va lipsi el, oile.

— Nu-i nevoie, băiete, să te mai ostenești pînă la bordeiul meu, îi zice bătrîna, cu fața tot mai luminată de un zîmbet plin de bunătate. De data asta, mi-am luat căsuța cu mine.

Se uită Tudorel în dreapta, se uită în stînga, nu vede nici urmă de bordei. Atunci baba trage din mijlocul vreascurilor o vîrguță înflorită și face un semn cu ea. Și pe dată se preschimbă într-o făptură nemai-văzută, cu chip strălucitor, cu puzderie de nestemate împletite în cosițele aurii, cu ochii mai albaștri decît cerul și veșminte gingașe ca puful de pădărie. Apoi arătarea cea minunată atinse cu nuielușa grămada de vreascuri și aceasta se înălță, crescă și în laturi, și curînd deveni un palat din basme. Rămase bietul cio-bănaș mut de uimire.

— Nu te speria, Omuleț, îi vorbi ființa de vis, cu glasul ca o picurare de mîrgăritare. Eu sînt Zîna codrilor și doresc să te răsplătesc pentru inima ta bună. Vino cu mine.

Mai mult plutind decît mergînd, Zîna porni spre porțile palatului. Ca vrăjit, Tudorel o urmă.

— Iată, îi zise ea, cînd intrară în prima odaie. Aici sînt bogății de toate felurile: tipsii de aur, pahare de cleștar, tacîmuri de argint. Alege ce-ți place.

— Ce să fac eu cu asemenea lucruri scumpe? răspunse băiatul, trezindu-se din buimăceală. Nu se potri-

vesc cu bordeiul pe care mi l-au hărăzit oamenii din sat, nici cu viața mea de cioban. Îți mulțumesc, frumoasă Zînă, dar nu-mi trebuie nimic din tot ce-i aici.

— Atunci să trecem în odaia de alături, îl pofti zîna, trecînd în plutirea ei ușoară peste pragul din dreapta. Iată, urmă ea, aici găsești îmbrăcăminte de care poartă numai fiii de împărați și de crai ...

— Vai, prea înțeleaptă zînă, zise Tudorel, dacă m-aș arăta în fața oițelor cu asemenea veșminte, nu m-ar mai recunoaște, s-ar speria și ar fugi.

— Atunci să trecem în odaia din stînga. Aici sînt lucruri trebuitoare în toate împrejurările vieții. Caută, poate găsești ceva de care ai nevoie.

Se uită Tudorel jur împrejur și spuse:

— Iată, spuse el cam cu teamă, dintr-un fluier ca acesta mi-ar fi drag să cînt prin poienile în care mă opresc cu turma, iar cu paloșul m-aș apăra de jivinele care dau uneori tîrcoale oilor date mie în grijă.

— Ale tale să fie, zise zîna, și să știi că ai ales cele mai folositoare lucruri din acest palat. Fluierul e fermecat și la cîntecul lui nimeni, fie om, fie pasăre,

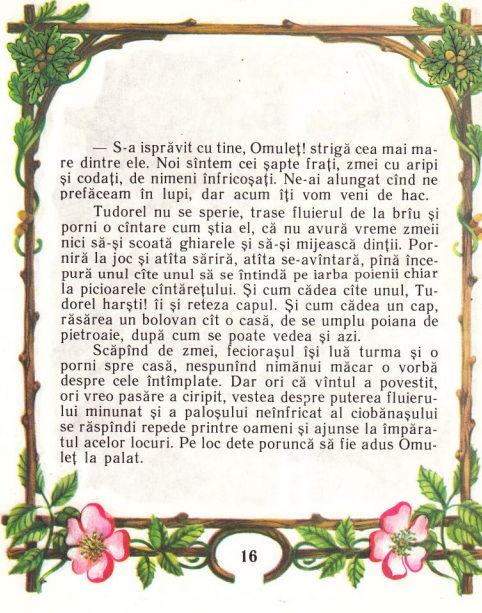

sau animal, altă făptură cu viață în ea nu rămîne nepăsător, cît despre paloș, el e de nebiruit dacă îl ridici pentru adevăr și dreptate. Dar ele nu au putere decît în mîinile tale.

Crezu ciobănașul c-a visat sau a avut o vedenie, însă fluierul și paloșul din mîinile sale îi arătau că totul s-a petrecut cu adevărat. Se întoarse spre oi și le văzu speriate, bulucite toate la marginea poienii iar dulăii își zburlișeră blana și mîrîiau neliniștiți spre pădure. „Aha, își spuse ciobănașul, de acolo vine primejdia“. Atunci duse fluierul la buze și începu să cînte o horă. Lupii se legănară mai întii neliniștiți, apoi se adunară roată și se prinseră pe după umeri ca oamenii. Tudorel îndesi cîntarea și trecu la o bătută. După ce-i văzu cu limbile scoase de-un cot, băiatul opri cîntarea și puse mîna pe paloș. Văzînd că nu e de glumit cu acest cioban, jivinele își puseră coada pe spinare.

Se convinse Omuleț de puterea darurilor primite de la Zîna Codrului și-i mulțumi din nou, în gînd, apoi își urmă treaba lui de cioban. Într-o zi, spre seară, pe cînd își aduna turma să pornească spre sat, numai ce s-aude vîj-vîj-vîj! și șapte dihăanii coboară în poiană.

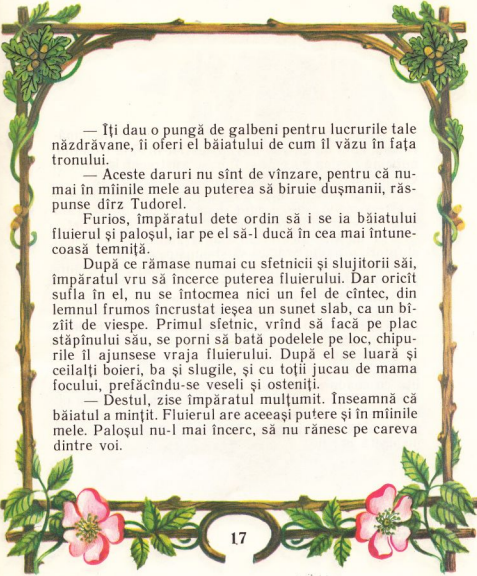

— S-a isprăvit cu tine, Omuleț! strigă cea mai mare dintre ele. Noi sîntem cei șapte frați, zmei cu aripi și codați, de nimeni înfricoșați. Ne-ai alungat cînd ne prefăceam în lupi, dar acum îți vom veni de hac.

Tudorel nu se sperie, trase fluierul de la brîu și porni o cîntare cum știa el, că nu avură vreme zmeii nici să-și scoată ghiarele și să-și mijească dinții. Porniră la joc și atîta săriră, atîta se-avîntară, pînă începură unul cîte unul să se întindă pe iarba poienii chiar la picioarele cîntărețului. Și cum cădea cîte unul, Tudorel harști! îi și reteza capul. Și cum cădea un cap, răsărea un bolovan cît o casă, de se umplu poiana de pietroaie, după cum se poate vedea și azi.

Scăpînd de zmei, feciorașul își luă turma și o porni spre casă, nespunînd nimănui măcar o vorbă despre cele întîmplate. Dar ori că vîntul a povestit, ori vreo pasăre a ciripit, vestea despre puterea fluierului minunat și a paloșului neînfricat al ciobănașului se răspîndi repede printre oameni și ajunse la împăratul acelor locuri. Pe loc dete poruncă să fie adus Omuleț la palat.

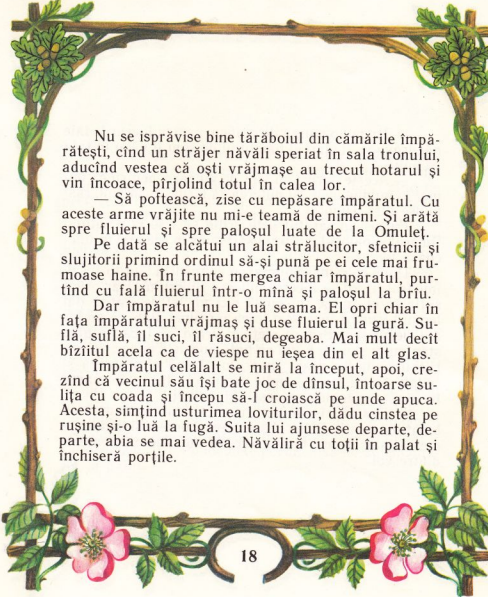
— Îți dau o pungă de galbeni pentru lucrurile tale năzdrăvane, îi oferi el băiatului de cum îl văzu în fața tronului.

— Aceste daruri nu sînt de vînzare, pentru că numai în mîinile mele au puterea să biruie dușmanii, răs-punse dirz Tudorel.

Furios, împăratul dete ordin să i se ia băiatului fluierul și paloșul, iar pe el să-l ducă în cea mai întune-coasă temniță.

După ce rămase numai cu sfetnicii și slujitorii săi, împăratul vru să încerce puterea fluierului. Dar oricît sufla în el, nu se întocmea nici un fel de cîntec, din lemnul frumos încrustat ieșea un sunet slab, ca un bî-zîit de viespe. Primul sfetnic, vrînd să facă pe plac stăpînului său, se porni să bată podelele pe loc, chipu-riile îl ajunsesse vraja fluierului. După el se luară și ceilalți boieri, ba și slugile, și cu toții jucau de mama focului, prefăcîndu-se veseli și osteniți.

— Destul, zise împăratul mulțumit. Înseamnă că băiatul a mințit. Fluierul are aceeași putere și în mîinile mele. Paloșul nu-l mai încerc, să nu rănesc pe careva dintre voi.

Nu se isprăvisе bine тărăбоиul din căмările împă-
răтеști, cînd un străjer năvăli speriat în sala tronului,
aducînd vestea că оști vrăjmașe au trecut hotarul și
vin încoace, pîrjolind totul în calea lor.

— Să poștească, zise cu nepăsare împăratul. Cu
aceste arme vrăjite nu mi-e teamă de nimeni. Și arată
spre fluierul și spre paloșul luate de la Omuleț.

Pe dată se alcătui un alai strălucitor, sfetnicii și
slujitorii primind ordinul să-și pună pe ei cele mai fru-
moase haine. În frunte mergea chiar împăratul, pur-
tînd cu fală fluierul într-o mînă și paloșul la brîu.

Dar împăratul nu le luă seama. El opri chiar în
fața împăratului vrăjmaș și duse fluierul la gură. Su-
flă, suflă, îl suci, îl răsuci, degeaba. Mai mult decît
bîziitul acela ca de viespe nu ieșea din el alt glas.

Împăratul celălalt se miră la început, apoi, cre-
zînd că vecinul său își bate joc de dînsul, întoarse su-
lița cu coada și începu să-l croiască pe unde apuca.
Acesta, simțind usturimea loviturilor, dădu cînstea pe
rușine și-o luă la fugă. Suita lui ajunsese departe, de-
partе, abia se mai vedea. Năvăliră cu toții în palat și
închiseră porțile.

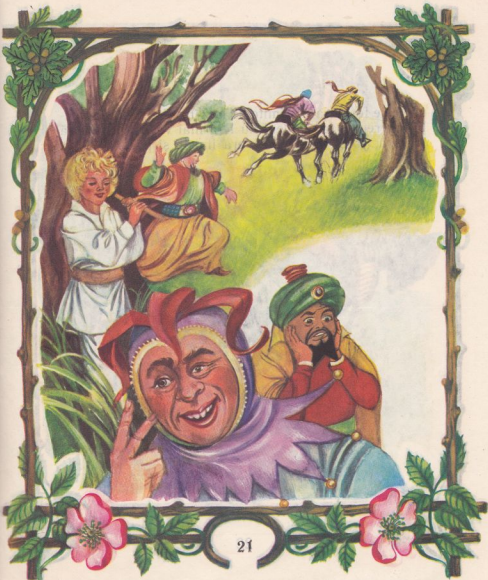

— Unde-i Omuleț? Chemați pe Omuleț! gîfii împăratul, cu ochii bulbucăți de spaimă. Dați-i fluierul, dați-i paloșul, dați-i tot ce vrea, numai să ne scape de la piere.

Cînd auzi Tudorel despre ce-i vorba, nu mai stătu pe gînduri. Își luă darurile lui fermecate și ieși înaintea dușmanului. Începu să cînte cu atîta foc, de răsunau munții și văile. Oastea dușmană se porni pe joc, ostașii își aruncau sulitele. Comandanții își lepădau coifurile și săbiile, toți căutînd să fie cît mai sprinteni pentru sărituri, tropotite și învîrtituri. La glasul fluierului ieșiră oamenii de prin sate și codri, adunîndu-se tot mai mulți în jurul palatului. Cînd fluierașul socoti că s-au adunat destui, opri cîntecul și puse mîna pe paloș. Se învîrti printre dușmani ca secerătorii în lanul de grîu copt și-i doborî.

Mulțimea ceru lui Tudorel să le fie împărat, dar el nu primi. El se întoarse la oile lui și-și urmă viața de cioban ca mai înainte. Cînd i-a venit vremea s-a însurat cu o fată harnică și bună la suflet ca dînsul, intrînd în rîndul gospodarilor din sat. Iar despre daru-

rile cele fermecate primite de la Zîna Codrilor s-a vor-
bit o vreme, dar nimeni nu le-a mai văzut, pentru că
în țară, ca și în afara ei, era liniște și pace.

dușmanului. În
munți și văile. Oas-
și aruncau suflăle
și săbiile, te-
sărituri, trop-
siră oamcnii
mulți în jurul
adunat des-
Se învri-
grie cop-
Mu-
el nu p-
de cioba-
insurat
intrind

la m-
nat
ostas-
oile
al-
m-
s-a-

Lei 8